

Bili smo v mednarodnem taboru prijateljstva – Sutjeska 82

Za vsakega pionirja je sodelovanje na taboru Sutjeska posebno doživetje in nagrada za aktivno pionirsko delo. Tabori Sutjeska so vsako leto od 1. do 14. julija v vseh republikah in pokrajinah (slovenski je v Dolenjskih toplicah) v spomin na legendarno bitko na Sutjeski. Idejo za te tabor je dal tovariš Tito v želji, da bi se na njih srečevali pionirji iz vse Jugoslavije ter ob igri in različnih aktivnostih utrjevali bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti.

Vsako leto pa je eden izmed teh taborov mednarodni in v njem se zberejo otroci iz vsega sveta. Letos, ob 40-letnici Zveze pionirjev Jugoslavije, je bil 7. mednarodni tabor prijateljstva Sutjeska 82 v Beogradu. V imenu slovenskih pionirjev smo v njem sodelovali pionirji iz občine Ljubljana Center in skupaj s pionirji drugih republik in pokrajin sestavljali 40-člansko delegacijo Jugoslavije. Poleg nas so bili v taboru še otroci iz Belgije, Finske, Francije, Indije, Italije, Iraka, NDR, Norveške, Poljske, Romunije, ZDA, Sovjetske zveze, Švedske in Čila – otroci brigade Salvador Allende, ki živijo v Jugoslaviji. Vseh skupaj nas je bilo 130.

To je bilo 15 veselih in nepozabnih dni – dnevi smeha in igre in dnevi skupnega druženja. Tu ni bilo važno,

kateri jezik govoriš. Če ni šlo z jezikom, si si pomagal z rokami ali s svinčnikom. Zato smo imeli s seboj vedno svinčnik in list papirja.

Skupaj smo hodili na izlete. Obiskali smo spominski park v Kragujevcu, Šumarice, ogledali smo si tovarno PIK Takovo in Gornji Milanovac. Seveda pa so nas organizatorji peljali tudi na ogled mesta Beograd in še posebej Hiše cvetja in muzeja 25. maj. Zadnji dan druženja smo spustili 30 balonov, na katere smo vezali naša sporočila, katerih glavna misel je bila, da hočemo vsi otroci sveta MIR.

Naučili smo se veliko novih iger, spoznali smo dežele svojih novih prijateljev in običaje teh dežel. Imeli smo tudi svojo himno, ki smo jo družno prepevali med dviganjem in spuščanjem zastave tabora Sutjeska.

Slovo je bilo težko in solze so nam polzele po licih – zadnje trenutke smo še skupaj, čez nekaj ur pa bomo že več tisoč kilometrov narazen. Vendar smo si obljubili, da si bomo dopisovali prav z vsemi novimi prijatelji.

Spoznali smo, da ni važno, kateri jezik govoriš, ali si bel ali črn – važno je samo to, da si vsi otroci želimo svet brez vojne in lakote – želimo si miru!

Sandra Zajc, 7. r.
OŠ dr. Jože Potrč

OBETI PO PLODNI SEZONI

Lutke končno pod streho

Z nastopi na tradicionalnem festivalu otroka v Šibeniku, gostovanjem v Dubrovniku in Miljah pri Trstu končujejo člani Lutkovnega gledališča Ljubljana letošnjo sezono. Pred jesenjo so se še dvakrat predstavili Ljubljancem in sicer 2. in 3. julija na Dvornem trgu s Kozlovsko sodbo v Višnji gori v počastitev dneva borcev in kot poživitev starega mestnega središča.

Kozlovsko sodbo v Višnji gori je predstava letošnje plodne sezone, čeprav je bila, vsaj prostorsko, težja kot vse v preteklosti. Res je, ljubljanski lutkarji so dobili nove upravne prostore na Krekovem trgu, toda požarna inšpekcija je zaprla dvorano za marionetne lutkovne predstave na Levstikovem trgu. Spored sezone je bilo treba zaradi tega spremeniti, celo skriti. Že nekaj let na cesto postavljeni lutkarji so se znašli še v težjem položaju. Tudi precej očitkov je bilo, morda celo na račun gostovanja na Kitajskem. Toda izbor jugoslovanskega ansambla v mednarodni kulturni izmenjavi med Ljudsko republiko Kitajsko in Jugoslavijo ni bil tako preprost, povrh vsega pa je bilo Lutkovno gledališče Ljubljana tudi prvo izmed številnih evropskih lutkovnih gledališč, ki je gostovalo v tej daljni azijski deželi. Obe predstavi, Resnično pravljico Anje Dolence in Kozlovsko sodbo Josipa Jurčiča v predelavi Svetlane Makarovič in pod režijskim vodstvom Mirana Herzoga so lepo sprejeli.

Toda lutkarji brez svoje strehe nad glavo niso pravi lutkarji. V pripravi na referendum za tretji

ljubljski samoprispevek je bilo veliko pomislekov okrog uvrstitve obnove Mestnega doma za potrebe Lutkovnega gledališča Ljubljana. Prav ob njihovih novih upravnih prostorih naj bi zrasla lepa dvorana, delavnice in vse, kar sodi k temu gledališču. Pojasnjevali so, da bo del sredstev za bodočo streho ljubljanskih lutkarjev prispevala tudi Kulturna skupnost Slovenije in zmaga la sta zdrav razum ter pripravljenost Ljubljancem, ki so s svojim »za« potrdili samoupravno zavest in dejansko potrebo, da lutkarji dobijo svoj dom, svojo hišo.

V spodnjih prostorih Mestnega doma na Krekovem trgu bodo zaroportali stroji, prišli bodo delavci in že jeseni prihodnjega leta bodo otroci stopili v novo, lepo dvorano. Dovolj je bilo potepanj, kajti niso bila vedno lepa in prijazna. Toda še vedno bodo radi naložili svoje junake v rumen kombi in se odpeljali v še tako oddaljeno vas. Nekega dne bodo tudi ti otroci prišli v veliko mesto, odložili svoje plaščke v garderobo in uživali v dogodivščinah lesenih, toda vedno veselih in živih lutk.

PRIMOŽ HIENG

»Rosalinda« je vžgala

Bilo je pričakovati, da bo operetni balet »Rosalinda« na Straussovo glasbo iz »Netopirja« naletel na spontan odmev in navdušenje. Kljub afriški vročini je bilo zanimanje izredno. Dobesedno nenehni aplavzi in ovacije, ki so jih bili deležni sodelavci pri baletu, so izpričevali polno odobravanje dogajanja na odru – in v orkestru. Tehnično zelo zahtevni plesni elementi, pa lep venec komike in groteske – vse je bilo izdelano do preciznosti, in čudno bi bilo, če bi predstava ne zadovoljila poznavalcev baletne umetnosti. Na svoj račun pa so prišli tudi vsi drugi. Za izvrstno koreografijo in sceno sta poskrbela gosta Ronald Hynd in Peter Docherby. V glavnih vlogah so nastopili Magda Vrhovec, Judit Muranyi, Danila Švara, Vojko Vidmar, Mojmir Lasan, Mijo Basajlovič in Vlasto Dedovič. Umetniški vodja ljubljanskega baleta Janez Mejač se je dosežkov svojih baletnikov najbolj razveselil. Orkester z dirigentom Šurbekom je bil vseskozi več kot perfekten.

Velik uspeh »Rosalinde« priča, kako potrebna je bila Ljubljana glasbe za vsaka ušesa, tudi vrhunska. Prav čutili je bilo ob vsakem trenutku dogajanja na odru, kako željni so bili obiskovalci blagodejnega glasbenega dežja. In v resnici je na odru med predstavo tudi »lilo« in prava sreča, da so imeli baletniki s seboj dežnike.

Ta operetni balet je končno vreden, da krene tudi čez mejo (vsaj v Celovec in Trst) – kot izvozno blago, za pridobivanje potrebnih deviz. ERNEST ŠVARA

8 / DOGOVORI

Počitniški dnevi mladeži iz Centra so bili sproščeni in brezskrbni tudi zaradi skrbnega varstva vzgojiteljev.

POČITNICE OTROK IZ CENTRA

Koš zgodb za šolske dni

Najbolj so jih seveda veselili otroci! Lepi so ti brezskrbni dnevi na morju, v planinah, pri sorodnikih na deželi pa tudi kar doma. Toda kot otroci povedo, sta dva meseca počitnic kar malce preveč. Postane jim dolgčas, morda ne toliko po knjigah in delovnih zvezkih kot po sošolcih. In prvi dan pouka bodo pripovedovali svoja počitniška doživetja, tudi tista iz počitniškega doma ZPM Ljubljana Center v Savudriji.

Dom v Savudriji bo v letošnji sezoni sprejel 2947 otrok in mladine. Živčav na savudrijski plaži se je začel že sredi maja, ko je uživalo v morju 251 cicibanov iz VVO občine Center, pridružili pa so se jim še cicibani z Viča in iz Kamnika. Potem so bili na vrsti šolarji centrskih šol (695) in vse do septembra so se zvrstili še šolarji iz Bežigrada, Šiške, Kamnika, Brežic, Ribnice, Domžal ter slovenski otroci iz zamejstva – Trsta in Koroške. Zadnje dni počitnic bo v domu prebivalo 250 dijakov Pedagoške gimnazije, ki bodo v Savudriji na plavalnem tečaju. Prvih 14 dni v septembru pa je dom rezerviran za centrske četrtošolce (550), ki bodo imeli šolo v naravi.

Prav tako brezskrbno so uživali počitnice šolarji v počitniškem domu v Zgornjih Gorjah pri Bledu. Dom sprejme do 90 otrok in v izmenji, ki se je pravkar iztekla, je letovalo 50 otrok iz Centra ter 30 otrok iz Krmina v Italiji. Bila je to ena sama velika družina, zato je bilo vzdušje še toliko bolj prijetno. Uživali so na sprehodih, ne-

kajkrat jih je sonce zvabilo na kopanje na Bled, prevzela pa jih je tudi gobarska strast, saj je gob v gorjanskem kotu letos kar precej. Bilo je veliko petja in smeha, dosti športa, v večernih urah pa kdaj pa kdaj tudi ples. Skratka, ko si jih povprašal, kako se počutijo, je bil odgovor zelo kratek – odlično. Imeli so le eno pripombo. Nekoč je bil ob domu plavalni bazen, pa žal ni več uporaben, a njegove sledi bodejo v oči. ZPM Ljubljana Center kot organizator letovanj in uporabnik ter lastnik doma skupščina občine Ljubljana Center sta že preverila vse možnosti glede usode bazena. Finančni zalogaj za njegovo usposobitev bi bil prevelik, pa tudi smotrnost bazena v kraju, ki ima razmeroma zelo malo toplih dni, da bi bili primerni za kopanje, je vprašljiva. Verjetno je najbolj sprejemljiva zamisel, da bi prostor preuredili v otroško igrišče.

● **Tudi šolsko dvorišče je bilo vabljivo**

Nekateri otroci, zlasti mlajši šolarji, pa vendarle niso bili ves čas

počitnic v brezskrbnem varstvu. Zato je občinska Zveza prijateljev mladine organizirala počitniške dejavnosti in sicer v dveh terminih: od 28. junija do 9. julija in od 16. do 31. avgusta, vsak dan od 5.30 do 15.30. Zbirališče je bilo v prvem terminu v osnovni šoli Ledina, v drugem pa v osnovni šoli Tone Čufar. Prehrana je bila organizirana v VVO Ane Zihlerl. V julijskem terminu je počitniške dejavnosti obiskovalo od 20–23 otrok, v avgustovskem pa 3–8 otrok (prijavljenih 14). Otroci so hodili na sprehode v bližnjo okolico (grad, Tivoli), dogovorili so se za obisk Bleda in Brnika, nekajkrat so se tudi kopali v bazenu Ilirija. Na voljo so imeli žoge in družabne igre, skratka, vzgojitelji so jih skušali čim prijetneje zaposliti.

Tudi te dejavnosti so tekle torej v redu, le nekaj organizatorja, že vsa leta, kar je v Centru organizirano varstvo, moti: neodgovornost nekaterih staršev, ki otroka ob koncu šolskega leta prijavijo v počitniške dejavnosti, a ga potem ne pripeljejo niti ne obvestijo organizatorja o odsotnosti otroka. Tako porušijo pripravljeni koncept dejavnosti, ki je prilagojen številu prijavljenih otrok (vsebine in oblike dela, število vzgojiteljev itd.) in povzročijo ne samo organizacijske, temveč tudi finančne težave.

NIK

Papir namesto vrtnarja

Kot študentje šele vstopamo v svet arhitekture in globlje spoznavamo odnose v družbi in stroki. In že na samem začetku se nam rušijo vse iluzije o delovanju sistema, naši ideali v arhitekturi so razvrednoteni.

To se je najbolj nazorno pokazalo ob razstavi o preureditvi Tivolija, kot jo ponujata ljubljanski urbanistični zavod in komunalno podjetje. Vsi vemo, da je Tivoli v zelo slabem stanju – zanemarjen in neurejen, vendar pa predlagana prenova tega problema ne bo rešila. Bistvena težava je očitna – denarja za vzdrževanje parka ni ali pa ga ne znamo pridobiti. Kot rešitev pa nam ponujajo popolno preoblikovanje osrednjega dela Tivolija:

– tlakovanje Jakopičevega sprehajališča s kombinacijo umetnega kamna in granitnih kock in z zelenicami med svetilkami. To ne kaže samo na popolno nerazumevanje misli arhitekta Plečnika, ampak je tudi v nasprotju z najbolj človeškimi predstavami o parku. Predlagano je celo asfaltiranje sprehajalnih poti zaradi cenejšega vzdrževanja in temeljito redčenje in sekanje dreves. Pred vojno je

Tivoli vzdrževal vrtnar s tremi pomočniki, danes pa ga urejamo s projekti na papirju, park pa nam pred očmi propada. Kako je mogoče, da v naši družbi ne najdemo denarja za negovanje zelenja in peščenih poti, hkrati pa si s projekti polnijo žepe institucije? Klasičnemu delu parka, ki je že urejen po zamisli arhitekta Plečnika, je potrebno le vzdrževanje, ne pa preoblikovanje. To ne pomeni, da v ostali del Tivolija ne bi smeli vnašati novih kvalit – kot prispevek naše dobe in družbe, vendar zelo pozorno, umetniško in odgovorno. Sramota naše kulture – ribnik z zanemarjeno čolnarno in vrtnarijo pa kričijo po takojšnji pomoči.

Trdimo, da so sedanji postopki za urejanje posegov v mesto nesprejemljivi. Na to kažejo nekvantitativni rezultati, ki so že realizirani: hala Tivoli, bazen, nova Prešernova cesta itd. In projekti za preureditev Tivolija, Cankarjeve, Prešernovega trga, Petkovškovega nabrežja, Trnovskega pristana, Žal, itd. Odgovore na tako pomembna vprašanja ne bi smela iskati Komunalna skupnost v zaprtih krogih, temveč dosledno z javnimi natečaji ter stalnim in sprotnim obveščanjem javnosti.

Na zboru v Šoli za arhitekturo, 9. 6. 1982